

CİLT/VOLUME: X • SAYI/ISSUE: 2 • ARALIK/DECEMBER 2023
ONLINE ISSN: 2529-0045

MARMARA TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

MARMARA UNIVERSITY JOURNAL OF TURKOLOGY

MARMARA ÜNİVERSİTESİ YAYINEVİ

Marmara Türkiyat Araştırmaları Dergisi (MUTAD) / Marmara University Journal of Turkology (MUJOT)

6 Aylık Uluslararası Hakemli Dergi / Biannual Peer-Reviewed International Journal

Yıl / Year: Aralık / December 2023, Cilt / Volume: X, Sayı / Issue: 2

Online ISSN: 2529-0045

Kuruluş Yılı / Foundation Year: 2014

Marmara Üniversitesi Rektörlüğü Adına İmtiyaz Sahibi / Owner

Prof. Dr. Mustafa KURT (Rektör / Rector)

Derginin Kurucusu / Founder of the Journal

Prof. Dr. Gülşen SEYHAN ALIŞIK

Derginin Sahibi / Owner of the Journal

Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Adına / On behalf of Institute of Turkic Studies of Marmara University
Prof. Dr. Okan YEŞİLOT (Enstitü Müdürü / Director of Institute)

Baş Editör / Editor in Chief

Prof. Dr. Okan YEŞİLOT (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Alan Editörleri / Field Editors

Doç. Dr. Bahar DERVIŞCEMALOĞLU, Edebiyat / Literature (Ege Üniversitesi, İzmir / Türkiye)

Prof. Dr. Murat ULUSKAN, Tarih / History (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Prof. Dr. Ömer ZÜLFE, Dil-Kültür / Linguistics (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Editör Yardımcıları / Assistant Editors

Dr. Öğr. Üyesi Hümeyra BOSTAN BERBER (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Dr. Öğr. Üyesi Nusret GEDİK (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

İngilizce Dil Editörleri / English Language Editors

Arş. Gör. Ayşe Didar AKBULUT (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Dr. Öğr. Üyesi Burak ÖZSÖZ (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Rusça Dil Editörü / Russian Language Editor

Dr. Öğr. Üyesi Gülcan İNALCIK (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Türkçe Dil Editörü / Turkish Language Editors

Arş. Gör. Dr. Soner ATALAN (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Dr. Öğr. Üyesi Burcu SIBIÇ (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Redaktörler / Redactors

Dr. Öğr. Üyesi Zeynep AKARSLAN (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Dr. Gülçin BALAT (İzmir / Türkiye)

Dr. Öğr. Üyesi Elif UZUNAĞAÇ (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Sekretarya / Secretariat

Dr. Öğr. Üyesi Elif UZUNAĞAÇ (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Dizgi / Typesetting

Burcu DİKER

Hakan TEMELOĞLU

Yayın Kurulu / Editorial Board

Doç. Dr. Turhan ADA (Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Prof. Dr. Ahmet KANLIDERE (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Prof. Dr. Apollinaria S. AVRUTİNA (St. Petersburg Devlet Üniversitesi, St. Petersburg / Rusya Federasyonu)

Prof. Dr. İlyas KEMALOĞLU (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Prof. Dr. Evangelia BALTA (Ulusal Helen Araştırmaları Vakfı, Atina / Yunanistan)

Doç. Dr. Hakan KIRIMLI (Bilkent Üniversitesi, Ankara / Türkiye)

Prof. Dr. Olivier BOUQUET (Paris Diderot Üniversitesi, Paris / Fransa)

Prof. Dr. Osman Gazi ÖZGÜDENLİ (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Doç. Dr. Ömerül Faruk BÖLÜKBAŞI (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Öğr. Gör. Dr. Liaisan ŞAHİN (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Prof. Dr. Yüksel ÇELİK (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Doç. Dr. Nikolay N. TELİTSİN (St. Petersburg Devlet Üniversitesi, St. Petersburg / Rusya Federasyonu)

Prof. Dr. Özkul ÇOBANOĞLU (Hacettepe Üniversitesi, Ankara / Türkiye)

Prof. Dr. István VÁSÁRY (Macar Bilimler Akademisi, Budapeşte / Macaristan)

Prof. Dr. Davut HUT (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Dr. Öğr. Üyesi Faisal HUSAİN (Pensilvanya Eyalet Üniversitesi, State College / Amerika Birleşik Devletleri)

Dr. Öğr. Üyesi Elif YILMAZ ŞENTÜRK (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Danışma Kurulu / Advisory Board

Prof. Dr. Gabor AGOSTON (Georgetown Üniversitesi, Vaşington / Amerika Birleşik Devletleri)

Doç. Dr. Danuta CHMIELOWSKA (Varşova Üniversitesi, Varşova / Polonya)

Prof. Dr. Evá Judit CSÁKI (Pazmany Peter Katolik Üniversitesi, Budapeşte / Macaristan)

Prof. Dr. İsmail E. ERÜNSAL (İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Prof. Dr. Peter B. GOLDEN (Rutgers Üniversitesi, New Jersey / Amerika Birleşik Devletleri)

Prof. Dr. Tooru HAYASHI (Tokyo Üniversitesi, Tokyo / Japonya)

Prof. Dr. Yerden KAZHYBEK (Kazakistan Cumhuriyeti Eğitim ve Bilim Bakanlığı Ahmet Baytursınoğlu Dil Bilimi Enstitüsü, Almatı / Kazakistan Cumhuriyeti)

Prof. Dr. Darhan KIDIRALÍ (Nur-Sultan / Kazakistan Cumhuriyeti)

Prof. Dr. Timur KOCAOĞLU (Michigan Devlet Üniversitesi, East Lansing / Amerika Birleşik Devletleri)

Prof. Dr. Nizomitdin MAKHMUDOV (Özbekistan Bilimler Akademisi, Taşkent / Özbekistan Cumhuriyeti)

Prof. Dr. Klaus RÖHRBORN (Emekli Öğretim Üyesi, Gottingen / Almanya)

Prof. Dr. Nesrin SARIAHMETOĞLU (Emekli Öğretim Üyesi, İstanbul / Türkiye)

Prof. Dr. Gülşen SEYHAN ALIŞIK (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Prof. Dr. Alfiya YUSUPOVA (Kazan-İdil Boyu Federal Üniversitesi, Kazan / Tataristan Cumhuriyeti / Rusya Federasyonu)

2023 Yılı (Cilt X, Sayı 2) Hakemleri / 2023 Year (Volume X, Issues 2) Referees

Doç. Dr. Turhan ADA (Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Doç. Dr. Recep AHISHALI (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Prof. Dr. Ali ASKER (Karabük Üniversitesi, Karabük / Türkiye)

Dr. Öğr. Üyesi İbrahim ARIKAN (Ankara Üniversitesi, Ankara / Türkiye)

Dr. Öğr. Üyesi Sami ARSLAN (Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Prof. Dr. Hatice AYNUR (Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Prof. Dr. Nedim BAKIRCI (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Niğde / Türkiye)

Dr. Öğr. Üyesi Özge BARUT (Beykent Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Prof. Dr. Olivier BOUQUET (Paris Diderot Üniversitesi, Paris / Fransa)

Prof. Dr. Leyla COŞAN (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Doç. Dr. Filiz DIĞIROĞLU (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Prof. Dr. Muzaffer DOĞAN (Anadolu Üniversitesi, Eskişehir / Türkiye)

Doç. Dr. Muvaffak DURANLI (Ege Üniversitesi, İzmir / Türkiye)

Doç. Dr. Gökay DURMUŞ (Kafkas Üniversitesi, Kars / Türkiye)

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin Onur ERCAN (Türk Alman Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Prof. Dr. Ersen ERSOY (Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya / Türkiye)

Dr. Öğr. Üyesi Fatih Mehmet EŞKİ (Bayburt Üniversitesi, Bayburt / Türkiye)

Prof. Dr. Sinan GÖNEN (Selçuk Üniversitesi, Konya / Türkiye)

Prof. Dr. Mahmut Esat HARMANCI (Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli / Türkiye)

Prof. Dr. Mustafa S. KAÇALIN (Marmara Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Prof. Dr. Mustafa KARABULUT (Adıyaman Üniversitesi, Adıyaman / Türkiye)

Prof. Dr. Murat Ali KARAVELİOĞLU (İğdır Üniversitesi, İğdir / Türkiye)

Prof. Dr. Muharrem KEŞİK (İstanbul Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Prof. Dr. Vefa KURBAN (Ege Üniversitesi, İzmir / Türkiye)

Doç. Dr. Uğur KURTARAN (Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi, Karaman / Türkiye)

Prof. Dr. Yasemin MUMCU (İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, İzmir / Türkiye)

Doç. Dr. Behlül ÖZKAN (Özyeğin Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Doç. Dr. Gökçe Yükselen PELEER (Erciyes Üniversitesi, Kayseri / Türkiye)

Prof. Dr. Cihan PİYADEOĞLU (İstanbul Medeniyet Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Dr. Öğr. Üyesi Cem SAVAŞ (Yeditepe Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Doç. Dr. Can ŞEN (Bartın Üniversitesi, Bartın / Türkiye)

Dr. Öğr. Üyesi Eda H. TAN METREŞ (Akdeniz Üniversitesi, Antalya / Türkiye)

Prof. Dr. Secaattin TURAL (İstanbul Medeniyet Üniversitesi, İstanbul / Türkiye)

Prof. Dr. İbrahim TAŞ (Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Bilecik / Türkiye)

Prof. Dr. Suna TİMUR AĞILDERE (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Ankara / Türkiye)

Dr. Öğr. Üyesi Ebru Özlem YILMAZ (Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın / Türkiye)

İletişim Bilgileri / Contact Details

Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Müdürlüğü / Institute of Turkic Studies of Marmara University

Adres / Address: Göztepe Yerleşkesi, 34722, Kadıköy, İstanbul / Türkiye

Tel / Phone: +90 216 777 18 80

Faks / Fax: +90 216 777 18 81

E-Posta / E-Mail: mutad@marmara.edu.tr

Web: <http://turkiyat.marmara.edu.tr/>

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/mtad>

Marmara Üniversitesi Yayınevi / Marmara University Press

Adres / Address: Göztepe Yerleşkesi, 34722, Kadıköy, İstanbul / Türkiye

Tel / Phone: +90 216 777 14 08

Faks / Fax: +90 216 777 14 01

E-Posta / E-Mail: yayinevi@marmara.edu.tr

MARMARA TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI DERGİSİ, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü'nün uluslararası hakemli yayınıdır. Altı ayda bir yayınlanır. Marmara Türkiyat Araştırmaları Dergisi, TÜBİTAK / ULAKBİM SBVT, ASOS İndeks, ACAR İndeks, DRJI (Directory of Research Journals Indexing), ULRICH Global Serials Directory, EBSCO uluslararası alan endeksi tarafından taranmakta ve dizinlenmektedir. Dergide yayınlanan makalelerdeki görüşler yazarlarına aittir. Yayın Kurulu tarafından benimsendiği anlamına gelmez. Yayın Kurulu, yazının özüne dokunmaksızın gerekli yazım ve ifade değişikliklerini yapma hakkını saklı tutar. Dergiden yapılan alıntılarda kaynak göstermek mecburidir.

MARMARA UNIVERSITY JOURNAL OF TURKOLOGY is a peer-reviewed international journal of Institute of Turkic Studies of Marmara University. The journal is a biannual publication. Marmara University Journal of Turkology is indexed by TÜBİTAK / ULAKBİM SBVT, ASOS Index, ACAR Index, DRJI (Directory of Research Journals Indexing), ULRICH Global Serials Directory and EBSCO International Index. All the views and opinions expressed in the articles are those of the authors and they do not necessarily reflect the views or opinions of the editor, the editorial board, or the publisher. The editorial board reserves the right to make necessary changes in spelling and phrase without changing content. The published contents in the articles cannot be used without being cited.

İçindekiler / Contents

ARAŞTIRMA MAKALELERİ / RESEARCH ARTICLES

- Cami Kütüphane Vakfiyelerinden Nizamnamelere Kitapları Koruma Yöntemleri
The Book Protection Methods from the Endowments of the Mosque Libraries to the Regulations
Sevgi AĞCA DİKER..... 355
- Kadere Karşı Koy A.Ş.*'yi Bildungsroman Örneği Olarak Okumak
Reading *Kadere Karşı Koy A.Ş.* as a Bildungsroman Example
Berna AKYÜZ SİZGEN 387
- Töre Bitiki* Metninden Hareketle Gregoryan Muhiti Kıpçak Türkçesi Terimi
The Term of Gregorian Zone Kıpçak Turkish Based on the Text of *Töre Bitiki*
Soner ATALAN 404
- Milli Kimlik İnşasında Âşıkların Kolektif Nasihatlerine Tematik Düzlemde İşlevsel Bir Bakış
Functional Perspective on the Thematic to Collective Advice of Minstrels in the Construction of National Identity
Halil BUNSUZ..... 426
- 1737 Barış Görüşmeleri İçin Görevlendirilen Müzakere Heyeti ile Arabulucu Elçiler için Yapılan Hazırlık ve Masraflar
Preparations and Expenses Made for the Delegation and Mediating Ambassadors Dispatched to the 1737 Peace Negotiations
Ömer ÇAĞATAY 454
- Osmanlı Bürokrasisinde Şakirdlik: 18. Yüzyılda Başmuhasebe Kalemî Örneği
Apprenticeship in the Ottoman Bureaucracy: The Example of the Chief Accounting Office in the 18th Century
Engin ÇETİN..... 478
- Kemal Tahir'in Modernleşme Alegorisi: *Bozkırdaki Çekirdek*
Kemal Tahir's Allegory of Modernization: *The Seed in the Steppe*
Atalay GÜNDÜZ 510

Leylâ ve Mecnûn Mesnevisi'nde Nussbaum'un *Yapabilirlik Yaklaşımı* Açısından Leylâ'nın Değerlendirilmesi

An Evaluation of *Leylâ* in *Leylâ ve Mecnûn* in Light of Nussbaum's *Capabilities Approach*

Kadriye HAYIR 530

Soğuk Savaş Döneminde Türkiye'yi Etkileyen Bir Kriz: ABD İstihbarat Uçağının Düşürülmesi (1 Mayıs 1960)

A Crisis Affecting Turkey During the Cold War: The Downing of a US Intelligence Plane (May 1, 1960)

Selim HÜSEM..... 552

К Вопросу О Парадигмах Истории Гарабагского Ханства В Современной Историографии
On the Paradigms of the History of the Garabagh Khanate in Modern Historiography

Çağdaş Tarih Yazınında Karabağ Hanlığı Tarihinin Paradigmaları Üzerine

Marziya İSKENDEROVA..... 582

Bir Seğirname Örneği: Avanzâde Mehmed Süleyman'ın A'zâ Seğirmesi

A Segirname Sample: A'zâ Segirme of Avanzâde Mehmed Süleyman

Damlanur KÜÇÜKYILDIZ GÖZELCE, Songül KARACA..... 598

Торгово-Экономические Отношения Грузии И Армении: Современное Положение И Проблемы

Trade and Economic Relations of Georgia and Armenia: Contemporary Period and Problems

Gürcistan ve Ermenistan'ın Ticari ve Ekonomik İlişkileri: Modern Dönem ve Sorunlar

Naziya MAMMADOVA 623

Türk-Alman Kültür Diplomasisi ve 1957 Tarihli Kültür Antlaşması

Turkish-German Cultural Diplomacy and 1957 Cultural Agreement

Ceyhun ÖĞRETEN 636

Misyonerler ve Tercümanlar: Aydınlanma Çağından Devrim Çağına Fransada Türkçe Öğrenmek ve Öğretmek

Missionaries and Drogmans: Learning and Teaching Turkish in France from the Age of Enlightenment to the Age of Revolution

Dilek TİGLİOĞLU KAPICI 657

Türkiye Selçuklu Sultanlarının Yeminleri

Oaths of the Seljuk Sultans of Anatolia

Seyfullah TÜZMEK..... 693

Budist Sūtralara İlişkin Eski Uyğurca Muhtelif Metin Parçaları Various Old Uyghur Fragments on Buddhist Sūtras Uğur UZUNKAYA	720
---	-----

DERLEME MAKALE / REVIEW

XX. Yüzyıl Başı Tatar Edebiyatında Süyümbike Hanbike İmgesi The Image of Queen Suyumbike in Tatar Literature at the Beginning of the 20 th Century İlsever RAMİ	745
---	-----